

НОВА РАДА

№ 146.

Четверг, 22 (9) серпня 1918 року.

Штат театр юного зібрання. Хрестові Малюківської. 1-го укр. арт. № 4 зруду від 8 листопада
Сьогодні у четверті Гетьман Мазепа бенефіс Т. Колесниченка
22-го серпня 23-го Запорожець за Дунайем і Бувальщика, 24-го Гетьмана Мазепа, 25-го Борці за
мир і Дівертимент, 26-го Понижені у душі і Україна (музична поема), 27-го Майдан
наш і Но розині, 29-го Західникова (Белое відомої арт. Загіркович-Карпінсь-
кої), 30-го Тараса Вульба і Українські співи.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ БАНК

(Українбанк) Хрестатик, 27.

Провадить операції вдень і вечір, вдень від 9 до 2 годин,
увечері від 4 до 7 годин.

По субетах тільки від 9 до 12 годин дня.

У вечір провадяться операції тільки по біжучих рахунках
вкладах і комісійних дорученнях.

По біжучих рахунках і вкладах Банк платить від
4½% до 6%.

10—1036—1

**Правління Українського На-
родного Кооперативного
Банку** сповіщає кооперативній інституті про
2-ий випуск 8.000 акцій банку на номінальних
2.000.000 карб., дозволений паном міністром фі-
нансів 17-го липня цього року.
3—1022—2

Лісів, 22 (9) серпня 1918 року.

Широка З'їзд губерніальних
ростах старост з усієї України
обернувшись, як і треба було
до сподіванок, в свого роду мані-
фестацію тих основ, на яких сто-
їть тепер у нас держава, початка.
Особливо симптоматична з цьо-
го боку велика программа промо-
за п. міністра внутрішніх справ,
що стала немов за першу деклара-
цію цього широким кругам мало-
відомого, як державний діяч, тала-
новитого московського адвоката.

Промінною частину, скажемо
так, комплементарну—пр. "творч" —
роботу старост за минулі чотири
місяці. Ціму цим комплементам
можна скласти не тільки з таких
сугубо "творчих" актів, як зав'язува-
ння в місці українських ки-
жок такими іменами, навіть, як
Драгоманов... Добру оцінку твор-
чої роботи дає був і попередник
теперішнього міністра, та й сам
він у недавньому циркулярі про
"усміритець". Переїдемо просто
до частини декларативної.

Давно згадом потки вчувають-
ся в ній. Так немов читаємо зви-
домлення з діяльності небіжки
Державної Думи того "великого"
дня, коли виступав у ній теж не-
біжчик Століппин з такими кри-
латими словечками, як „не запу-
гаєте"... Ліквидатор першої рево-
люції виробив був «особливу мане-
ру—показувати широкий держав-
ний розміх і найвищу телеранцію
в теорії й на ссліві разом так
звужувати практику і тієї держ-
авності й толеранції, що від їх
лишалася сама „міцна" рука та
твірний курс. За цим зразком іде
й теперішній п. міністр внутріш-
ніх справ української держави.

Державна самостійність України—згідно. Тверді національні
представи—само собою. Політична
майстерня телеранція—як же інак-
ше? Але.., міністерство внутріш-
ніх справ не виконало б свого
національного завдання, коли б
не звернуло найсеріознішої уваги
на ті злонічні елементи, що бо-
рються проти нашої державності".
І п. міністр шукає цих елементів.
І шукаючи на одну купу згортає
не тільки "українські партії" та
революційний соціалізм" еволю-
ційному славі Богу поки що дозво-
ляється існувати але й профе-
сійні спілки, кооперативи, просвіт-
ні й культурні товариства і т. і.,
як і перед нами. Через те українська
держава повинна в найближ-
чим часі надіслати свого заступника
до Фінляндії, щоб таким чи-
любовали були собі за "антидер-
жавного виборчого закону"—так багаті, сподівшись того самого і
нині іменується всесудні виборче від фінського народу.

Оголошення Гетьманського Команданта.

Редакціям журналів, газет та іншим видавництвам не призначати їх для друковання фотографічних звітів, каліграфій і іншої як САМОГО ЯСНОВІЛЬМОЖНОГО ПАНА ГЕТЬМАНА, членів його сімейства, а також і групи з учасниками ІХ чи спінталією та попереднього доизу Гетьманського Команданта. (Олександровська вул. 6, 3)

Гетьманський Командант
Генеральний Хорунжий, К. Присяжаний.
4—1030—3

Київський Державний Український Університет,
в складі І та II курсів істор. філол. фіз.
мат. правнич. та ІІІ курса медич. фаху
заснований 1918 року.

Приймаються особи обох польових, що єкі-
чники середньої школи. При проходженнях до
Ректора треба прикладти оригінали доку-
ментів (атест. зрилюсті або свід. про смінч.
середн. школи, метричн. свід., та свід. про
місц. пов.) власноруч, хонізми в них
з посвідчені фотор. картиці 125 карб.
(на фіз. мат. та медич. фах. 150 карб.) за
шість років до 1-го вересня (Мін. Освіти, Деп-
арт. вищої школи, Терещен. З. щоден. 3—4 год, діл. крім свят).
3—0918—3

Українська Гімназія для дорослих
Санкт-Петербурзька. Рада Спілки
українців м. Києва закладає з осені
1918 р. 8-ми клас. міжнар. гімн. (вочірній змі-
ні) для дорослих по програму хлоп'яч. держ.
гімн. (Кур. чотирорічний). Прохання при-
йм. в кінці 2-го річн. (Біблія. Бульв. 18 у
дворі) од 6-01 до 8-01 год вечора.
5—0921—2

Будемо надійтись, що пая ю-
сем, який ще раніше зав'язав сто-
сунки з українськими діячами, па-
нісані для українського громад-
янства книжку про Фінляндію
(Др. Герман Гуммерус, "Самостійна
Фінляндія", вво. "Серп і Молот")
допоможе встановити між дійцями
загорнуло під розуміння антидер-
жавності та злонічності все пуб-
личні і громадські життя і всіди-
лає провадити свою специфічну
роботу, що колись звалась вико-
рінюванням крамоли, а у нас ще
не здобула поки що відповідного
имені.

Старе це все. І досвідом ви-
робоване. Втихомрення по 1905 р.
мало своєм безпосереднім регу-
лятором події 1917 року і до них
должили дії з тогочасних діячів
широкого розмаху, щоб побачити,
як рапорт завалився усі Іхні за-
ходи. Наука, здавалося б, маєна
ї ясна. То на відо ж безнадійну
спробу гіпертрофії все того ж мі-
ністерства внутрішніх справ на
ново й на свіжому ґрунті почина-
ти?

— — —

Фінляндія

Сьогодні прибуває до
та Україна столиці України посел
Фінляндійський, доктор
філософії Герман Гуммерус. Ук-
раїнське громадянство має нагоду
привітати заступника тої держави,
яка майже одночасно з Україною
під гуркіт гармат світової війни та
небувалого революційного беззладя
спірається на народну волю та
депомогу центральних держав, ста-
ла незалежною та суверенною державою. Висловлюючи своє велике
задоволення з того, що між цими

двох державами розпочинаються
офіційні межинародні стосунки,
ми широ бажаємо, щоб за цими
першими актами межинародної
вівчільності прийшли вони до більш

тісніших економічних та культурних
взаємін. Правооцін, культурний
та енергійний народ щільно має

всі данні для того, щоб південний
їого товариш по тяжкій національ-
но-політичній нелії зав'язав з ним

найтісніші культурно-економічні
взаємін на користь обох народів
та держав. Поневолені народи доб-

ре розуміють значіння державності
не тільки "українські ліві партії" та
для народу і повинні спільними

силами підтримувати одиного
в боротьбі за свою незалежність.

Ми знаємо, що перед Фінляндією
стоїть ще всякі несподіванки,
як і перед нами. Через те українська
держава повинна в найближчим
часі надіслати свого заступника
до Фінляндії, щоб таким чи-
любовали були собі за "антидер-

жавного виборчого закону" та

її відповідність з 1-го числа наступного року.

Інформація про заслання

загальні та окремі

відповідні

школа на печатах народно-українських, але й дещо гімназії перетворилася в українсько-руські, як музичеська та ужгородська; наполіоніку була замінена українська нова й в Сигірській та Підляській гімназіях. В Ужгороді намічено будо перетворити діховну семінарію в українсько-руський університет. Урядова мова визнаватиме стала тільки одна—українсько-руська. Виникає думка і був зложений проект, який вже мав бути піданий на затвердження австрійському урядові, — про утворення в Угорській Русі окремого Ужгородського відділення, автономного політично й національно.

Але міністерстві в Угорщині впала й Австрія досить прудко попрямувала до двічіної монархії які згодом їх утворилися в формі унії графа Бема 1867 року.

Унія 1867 року була фатальною для закордонних українців з того часу в Угорщині почала налівати виключно національно-мадярська монотипія, а в Галичині—польська. Все це ребіжся відповідно до плану графа Бема, який колагав на початку—divide et impera. Поляки і мадяри прийшли до обопільної згоди що-де української справи; в українській ідеї національний добачили безпеку для свого поєдання й почали побрати ІІ. Інтенсивність той боротьби мадяри дали на Угорщині—до того, що в останні роки, всі угорські тири були переважною, "підпорядковані" українцям, а добра десета частина населення Угорської України була знайдаризована й втірена для України.

Поляки також смикувалися всією своєю силою, особливо через польсько-католицький костел та польську адміністрацію вести в Галичині свою колоніальну політику. Але їм тут все ж міздрима вдавалася, після міздрим на Угорщині.

Однак помимо всього національних рухів в Галичині страждали зростав й вхідний національний рух, який же близько стоять до того, щоб допроводити наших галицьких земляків до відмеження національних бажань.

Угорщині не дивлячись на страшні утилії, на також мисливі добачити інтенсивну боротьбу національну, яка виникається в боротьбі за українську народну школу, українську пресу і відмінну, а також за східний обряд у церкві. Часом ця боротьба, як це було в часі кабінету Банфі—в 1897—98 роках, доводила навіть до десети конкретних і незвичайних результатів.

70 літ боротьби не дурно минули для наших закордонних братів,—багато детого вони їх навчили,—багато національних втрат сталося в цей час, але їх немалі здобутих культурній національний вони віберуть собі (особливо що треба сказати про Галичину).

Хотя б міні тихі хвилі підтримували наші австро-угорські брати, вони повинні вірити, що це тільки хвильє. Їх поруч з ними с'єднає великий український народ, який уживе всіх своїх сін, щоб у відповіді хвилі стати йм на донесення.

Свт. Перфецький.

Буржуазія на Україні.

Російська революція пронеслася ураганом на території бувшої Росії, зруйнувала промисловість, торговлю, фінанси та саму державу. Сталося так через те, що за царського режиму в Росії не було і доброго організованого робітничого класу, ні правильно організованої буржуазії. До того ж землеволодіння носило півфеодальний характер, а землевласники після першої революції не зрозуміли потреби в земельній реформі; селянство ж було дуже темне, надзвичайно бідне та зовсім не організоване. Народи Росії тоді перебували в тяжкій національній неволі, а вся людність держави не користувалася майже зовсім політичними свободами, без яких не можна навіть увійти собі модерну, як єслі організовану буржуазну державу.

Отже нам здавалось, що буржуазія України, переживши такий тяжкий час загальні руїни, повинна була зрозуміти, що навіть у своїх класових інтересах, не кажучи вже про державні, необхідно було б не повторювати того, що привело до такої руїни. Землевласники повинні б зрозуміти, що без земельної реформи українське селянство не заспокоїться, що Ім необхідно слідом за європейськими землевласниками направити свої капітали і енергію в торговлю та промисловість. На жаль, згоди землевласників України показують, що аграрна буржуазія нічому не нав-

чилась, що вона перешла класовою помстою і всіма силами дбає тільки про реставрацію свого панування над селянством. У цьому виявляється її некультурність та нерозуміння еволюції економічного розвитку нашого капіталістичного господарства. Неосвіченість, брак енергії та закаменілій консерватизм штовхають аграрну буржуазію до захоплення політичної влади, щоб таким шляхом оберегти свої класові інтереси. Землевласники на Україні пішли тим шляхом, яким всі звички оберегати своє панування за царського режиму.

Виходачи з того факту, що торгово-промислова та фінансова буржуазія більш рухлива, більш освічена та більш організована, можна було сподіватися, що ця буржуазія не буде повторювати помилок всіх спільніків російських, що воно стане на європейський шлях розвитку капіталістичного господарства, що вона піде за своїми старшими європейськими провідницями. На жаль, і ця група буржуазії не зуміла орієнтуватися в нашій складній політичніх та економічних умовах і, як це бачимо на з'їздах "Протефіса", "Суєзіфа" та "Оїфа", в своїй діяльності підтримує національну міністерство внутрішніх справ. Ваша теорія, що вибори в місцях та, а також вібраних підставах, є третій елемент", потрібні в період самої завоювання революційної боротьби не зміниві зі своїх славних постів і може треба віднести всіх заходів до того, щоб цих ідейних працівників в села утримати на своїх місцях.

Але маючи наявність голевими завданням міністерства внутрішніх справ, має бути турбота про саму та бідну міську людність. Цей елемент може ясно бачити, що правителіство насамперед і виключно дуже про них, що всі сили державного суспільства направлено на утворення кадрового та класового добробуту.

Виданий правителівський земельний закон дає ширшу спрощену сім'яні набувати землю. Встановлені 25 десятини норму землеволодіння, закон поставив певну ідею парцеляції землеволодіння. Загальне відомо, що за час війни й революції у селян зібрались великі запаси крошовини зем'яджень. Це засадження селянства має діловито відповісти і новини повернути на землю.

Представники місцевої влади не

В МІНІСТЕРСТВАХ.

З'їзд губернських старост. 19-го д. в. в. б. дівріді лічався від губернських старост та їх по-міністри.

Головував за з'їзді міністр внутрішніх справ Ігор Кістаковський. На з'їзд прибули старости іх по-міністри від усіх губерній України, градоначальників київського—ген. Харуков, одеського—ген. Мустафія та макарівського—д-Боні.

На першому засіданні з'їду міністрів, справа Кістаковський висловив промену, в якій він сказав:

Панове губернські старости і це господарство та могутні руки, які засновані на місцевісті. Дозвольте ми-рятіти Вас од моїм ісповідеможного пана гетьмана, київського правителя та міністерства внутрішніх справ. Ваша теорія, що вибори в місцях та, а також вібраних підставах, є третій елемент", потрібні в період самої завоювання революційної боротьби не зміниві зі своїх славних постів і може треба віднести всіх заходів до того, щоб цих ідейних працівників в села утримати на своїх місцях.

Панове губернські старости і це господарство та могутні руки, які засновані на місцевісті. Дозвольте ми-рятіти Вас од моїм ісповідеможного пана гетьмана, київського правителя та міністерства внутрішніх справ.

При демократії, союзників київської держави і Австро-Угорщині, Україна вступила на широкий шлях своєї державного самостійного існування. Ріст

та розширення України можливий тільки на твердих національних підставах. Могутті рух селян хліборобів, перенятій здоровими ідеями державності, підтриманими історичними традиціями української самостійності—гетьманство. Під тим працюють йде глибокий національний рух і нашим завданням підтристи його всіма засобами й всіма силами. Культура, просвітітва та взагалі національна праця в центрі, та і в місцях в напрямку відновлення української державності повинна зустрічати підтримку підвержку і дозвіллю. Для цієї праці конче треба притягти всі українські національні елементи, що бажають ширше і чесніше працювати над утворенням гетьманської України. Але міністерство внутрішніх справ не виконало б звого із-під-зірки зважені уваги на ті злочинні елементи, котрі борються з нашою державністю. Представники країн місцевих партій та підставних інтересів підтримують наші засади та вагальні національності—правді відповідальність за втрати та знищенні національної праці та вагали національності в центрі, та і в місцях в напрямку відновлення української державності повинна зустрічати підтримку підвержку і дозвіллю. Для цієї праці конче треба притягти всіх селянів із всіх місць до сильнії праці всіх тирох комітетів, але все таки міський комітет продовжує вести свою працю окремо.

На засіданні комітету гетьмана од-

ніжалися сітні громади, жертви засудилися за всіх боків і підтримкою комітета зміг розвіднути широку і пла-

місцеву демократію Петербургом, при-

чому велику послугу комітетові зро-

било товариство червоного хреста, яке

організувало харчування звіринецької

людності. До 3 серпня харчові пун-

ки червоного хреста видали 158,800

піорді гарячих страв із берізу з ча-

юмо та хлібом і 79,500 першої ча-

юмо кількох тисячів кілограмів

для слабаків, причому частині

їх дівчачі відома

засади та ідеї, які вони

засаджено відповідно до цього

засадження селянів із всіх місць

в Україні. Наважки викинні

важких із всіх

їх засадженнях, щоб засадити

